

Uvodna riječ

Obilježavajući veliki jubilej časopisa *Strani jezici*, 25 godina neprestanoga objavlјivanja, u ovom smo dvobroju pripremili bibliografiju svih priloga objavljenih u časopisu od njegova osnutka 1972. godine do 1996. godine. Osim što će mnoge podsjetiti na zbivanja u nastavi stranih jezika i oko nje tijekom četvrt stoljeća i tako oteti zaboravu mnoge vrijedne priloge, svima zainteresiranim bibliografija će moći poslužiti i kao vrijedno pomagalo za pretraživanje podataka o temama o kojima se pisalo u nas i u svijetu.

Casopis *Strani jezici* svih je proteklih godina igrao iznimno vrijednu ulogu u unapredavanju nastave stranih jezika u nas. S jedne je strane izravno – prilozima o uspjelim primjerima kreativne nastave, sugestijama za primjenu novih pristupa u nastavi stranih jezika i uporabu novih nastavnih materijala te prilozima o raznim relevantnim lingvističkim pitanjima (rubrike *Lingvistika, metodika, Naša iskustva, Živa riječ, Naša pošta*) – pridonosio stalnom usavršavanju nastavnika stranih jezika, a s druge je strane svoj osnovni cilj ostvarivao neizravno – obavijestima o novim knjigama i časopisima (rubrika *Prikazi*), o relevantnim skupovima u zemlji i inozemstvu (rubrika *Kronika*), prijevodima vrijednih poglavlja iz strane stručne literature (rubrika *Iz strane stručne literature*), razgovorima s domaćim i stranim stručnjacima u područjima važnim za nastavu stranih jezika (rubrika *Intervju*). Iako su se neke rubrike tijekom godina mijenjale, što se može uočiti i površnim prelistavanjem popisa naslova, časopis je do danas zadržao svoju osnovnu konцепцију. Tu činjenicu tumačimo kao potvrdu da *Strani jezici* od samog početka počivaju na dobrom temeljima. Koliko je časopis značio nastavnicima stranih jezika svih tih godina možda najbolje govore mnogi koji kažu da su im *Strani jezici* često bili jedini izvor informacija o novostima i dogadanjima u struci. *Strani jezici* su, naime, jedini časopis takva profila u nas, čak i danas.

Časopis *Strani jezici* nedjeljiv je dio povijesti nastave stranih jezika svih tih 25 godina. Nastao je iz potrebe za takvim glasilom koju je grupa stručnjaka, srećom, uočila, a tijekom godina uspješno je odgovarao na izazove prostora i vremena u kojima je postojao. To se možda najbolje vidi iz tema o kojima se pisalo. Cijeli brojevi (pa i dvobroji) posvećivani su onim temama koje su u danom trenutku bile aktualne i iznimno važne za naše nastavnike stranih jezika. Na primjer, u vrijeme dvojbi o dvojezičnoj nastavi pripremljen je broj upravo o toj temi kako bi nastavnici mogli o tom problemu čuti i riječ stručnjaka. Ili, tematski broj o ranom učenju upoznao je nastavnike s glavnim postavkama ranog početka učenja stranog jezika u vrijeme kada se ono uvodilo u škole na eksperimentalnoj osnovi i kada je povratna informacija nastavnika mogla pridonijeti boljem rasvjjetljavanju usvajanja stranog jezika u djece. Ta sprega znanstvenog istraživanja i nastavne prakse jedna je od nekoliko karakteristika hrvatskog projekta ranoga učenja po kojem se on ističe među drugim europskim projektima koji se bave učenjem stranog jezika u ranoj školskoj dobi.

U ovom općenitom pogledu unatrag osvrnimo se još i na neke tehničko-uredivačke podatke. Od 1972. do 1996. godine časopis *Strani jezici* izdavali su *Hrvatsko filološko društvo* i *Školska knjiga*. Tijekom 25 godina objavlјivanja tiskano je 48 jednostrukih brojeva i 26 dvobroja. Razlozi tiskanja dvobroja bili su katkad finansijske prirode; pokatkad je to,

medutim, bila činjenica što je broj tematski pa je bilo bitno uključiti sve relevantne članke o određenoj temi, što je znatno povećalo broj stranica. Dvadeset pet svezaka časopisa sadrži 1611 priloga, a ukupan broj stranica iznosi 6945. Pet glavnih urednika i uredivačkih odbora uređivalo je časopis *Strani jezici* od 1972. do 1996. godine. Svim dosadašnjim članovima uredništva i glavnim, urednicima zahvaljujemo na trudu i znanju koje su uložili u ovaj časopis. Znanstveni i stručni članci popraćeni su sažecima samo na materinskom ili i materinskom i nekom od svjetskih jezika od 1981. godine, da bi u 25. godištu, 1996. godine, svi klasificirani članci bili popraćeni sažetkom na hrvatskom jeziku, obveznim sažetkom na engleskom jeziku (od najmanje 100 riječi) i, ako to autor želi, sažetkom na još nekom svjetskom jeziku. Naklada časopisa mijenjala se tijekom godina. Godina 1996. završila je s 850 preplatnika i dvadesetak ustanova u zemlji i inozemstvu s kojima se razmjenjuje časopis. Te je godine časopis *Strani jezici* već uključen u nekoliko svjetskih sekundarnih izvora, što svjedoči o njegovo visokoj sadržajnoj i uredivačkoj razini.

Izdavanje časopisa financiralo se iz preplate i dotacija republičkih fondova za osnovno i usmjereni obrazovanje i, kasnije, Ministarstva znanosti i tehnologije, a povremeno je finansijska potpora stizala i od suizdavača, *Školske knjige*.

Skrećemo vam pozornost na sadržaj ovoga dvobroja.

Osvrti četiriju prvih glavnih urednika na godine tijekom kojih su vodili časopis *Strani jezici* pouzdano će biti zanimljivo štivo za svakog čitatelja. Iako se radi o subjektivnim osvrtima, svaki je od njih i svjedočenje o vremenima kojih se zanimljivo i vrijedno prisjetiti.

Središnji dio ovoga dvobroja, *Bibliografiju Stranih jezika 1972–1996*, sastavio je Velimir Piškorec, znanstveni asistent na Filozofskom fakultetu u Zagrebu i član uredivačkog odbora časopisa. Rezultat vrlo vrijednoga i požrtvovnoga rada našega kolege popis je naslova svih objavljenih priloga (izvorno i na engleskom jeziku), predmetno kazalo (na hrvatskom i engleskom jeziku), imensko kazalo i popis sažetaka. Osobito je vrijedno što je predmetno kazalo izrađeno na temelju hrvatskog izdanja *Europskoga prosvjetnoga pojmovnika* pa je prva njegova značajnija primjena u praksi. Jednako je vrijedno i to što se uvedenjem novih predmetnica za potrebe našega časopisa izravno pridonosi kvaliteti budućih izdanja *Pojmovnika*.

Ovaj posebni dvobroj *Stranih jezika* predajemo vam sa željom da vam posluži kao koristan stručni priručnik kojemu ćete se često obraćati za pomoć u traženju relevantnih podataka o stranim jezicima tijekom posljednjih 25 godina.

*Jelena Mihaljević Djigunović,
glavna urednica*